

padě obsah žaloby nedopouští pochybnosti o tom, že místní příslušnost dovolaného okresního soudu v H. byla žalobcem odvozována jen z ustanovení § 87 první odstavec j. n., totiž z toho, že žalované arcibiskupství má parní pilu v R., v obvodu tohoto okresního soudu a mimo obvod obecného soudu, určeného podle §§ 75 druhý odstavec a 74 j. n., a že žalobce na této parní pile pro žalovanou stranu pracoval, začož se domáhá zaplacení. Nezáleží na tom, že se žalobce výslovně nedovolával ustanovení § 87 první odstavec j. n., a nelze důvodně namítati, že žalovaná strana neměla možnosti, by k tomuto důvodu místní soudní příslušnosti zaujala stanovisko. Dovolacímu rekursu jest však dáti za pravdu v tom, že v dosavadním řízení o námitce místní nepřislušnosti soudu nebyl zjednán řádný skutkový základ pro rozhodnutí, zda má žalovaná strana skutečně v obvodu soudu první stolice závod nebo provozovnu svého obchodu a zda se vztahuje žalobní nárok na činnost s jejím obchodem spojenou. Přednes žalobcův k tomu o sobě nestačí, ana byla vznesena námitka místní nepřislušnosti soudu, a k výsledkům dřívějšího zrušeného řízení nelze přihlížeti, — byloť zrušeno právě proto, že v něm žalovaná strana nebyla podle zákona zastoupena. Z protokolu o ústním jednání ze dne 30. prosince 1919 nelze vůbec seznati, o jaké okolnosti opírala žalovaná strana námitku místní nepřislušnosti soudu, kterou vznesla. Soud první stolice prohlásil sice usnesení, že se jednání omezuje na otázku místní příslušnosti soudu, ale zároveň ihned »jednání« skončil, ačkoliv zmíněnou otázku po stránce skutkové nijak se stranami neprobral, vycházejce patrně z mylného právního názoru, že mu k rozhodnutí o námitce žalované strany postačí o sobě již ustanovení §§ 74, 75 druhý odstavec j. n. a služební instrukce ze dne 9. března 1898 čís. 41 ř. zák. Ani rekursní soud tuto vadu nenapravit, nýbrž rozhodl o sporné otázce, ač neměl skutkových zjištění pro rozhodnutí potřebných. Nezbyvá tudíž, než zrušiti usnesení obou nižších soudů a vrátiti věc prvnímu soudu, by o námitce místní nepřislušnosti soudu náležitě se stranami pojednal a znova rozhodl.

Čís. 9700.

Postupem pohledávky z kupní ceny nepřechází na prodatelova postupníka vyhražené právo vlastnické.

(Rozh. ze dne 1. března 1930, Rv I 740/29).

Proti exekuci, vedené žalovanou firmou proti F-ovi na movitosti, vznesla žalující záložna žalobu o nepřípustnost exekuce, tvrdíc, že vlastnictví k zabaveným věcem bylo na ni převedeno firmou S., jež prodala ony věci F-ovi s výhradou vlastnického práva. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly, o d v o l a c í s o u d uvedl v otázce, o niž tu jde, v d ů v o d e c h : Pokud se týče postupu pohledávky a přechodu práva vlastnického na stranu žalující vzal soud za zjištěno, že po prodeji nábytku F-ovi postoupila firma Otakar S. svou pohledávku za F-em z kupní ceny

za prodaný nábytek straně žalující, předavši jí zároveň účet na nábytek, a to se všemi právy, že při tom bylo umluveno, že se zároveň postupuje i vyhražené právo vlastnické k prodaným věcem, že postup byl sdělen také F-ovi, jenž vzal postup na vědomí a, byv později žalující stranou žalován o zaplacení dlužné částky, svůj závazek uznal a se soudním smírem zavázal žalující straně, že postoupenou pohledávku ve zbytku 5.502 Kč s přísl. ve splátkách zapraví. Pokud se tkne způsobu, jímž se postup stal, stalo se tak podle přednesu žalující strany žalovanou stranou nepopřehného tím způsobem, že firma S. vypsala pohledávky, které žalobkyni chtěla postoupiti, na blanket žalující záložny, jenž obsahoval prohlášení o postupu a jež podepsal majitel firmy Otakar S., nebo prokurista Jaroslav S., že po zkoumání seznamu proplatila žalující záložna postoupené účty v mezích povoleného úvěru a vyrozuměla ihned dlužníky o postupu, že se totéž stalo v souzeném případě, a že pohledávka proti F-ovi byla žalující straně tímto způsobem právoplatně postoupena i s vyhrazeným právem vlastnickým. Jest otázkou, zda vzhledem k shora zjištěnému stavu věci a k tvrzení žalující strany žalovanou stranou nepopřehnému o způsobu postupu právo vlastnické k nábytku a zejména také k vylučovaným věcem skutečně přešlo s firmy Otakar S. na stranu žalující. Podle názoru soudu odvolacího se tak nestalo. K věcem movitým lze nabytí odvozeným způsobem právo vlastnické jen, je-li tu právní důvod (§§ 424 a 425 obč. zák.) a je-li tu některý z případů právního odevzdání a převzetí věcí uvedených v §§ 426 až 428 obč. zák. Že tu právní důvod pro nabytí práva vlastnického byl, nelze popírati; byl tu platný postup, spojený s odevzdáním účtu, jenž byl dostatečným důvodem. Postup spojený s předáním účtu však nestačil k převodu práva vlastnického na žalobkyni, třebaže bylo zároveň umluveno, že se postupuje pohledávka se všemi právy, zejména že se postupuje také vyhražené vlastnické právo. Vyhražené vlastnické právo není pouhým akcesoriem pohledávky a práva z výhrady nepřecházejí sama sebou na přejímatele, jak tomu jest ve smyslu § 1394 obč. zák. u nároku na úroky, u rukojemství a u práva zástavního a u zvláštních práv přednostních (sr. Krainz § 331 str. 112). Toto vyhražené právo vlastnické může však býti převedeno současně s pohledávkou, k jejímuž zajištění slouží, avšak i pro takový převod musí tu býti veškeré podmínky pro nabytí práva vlastnického, zejména také odevzdání ve smyslu § 426 až 428 obč. zák. V souzeném případě nestačí tudíž k převodu práva vlastnického i postup pohledávky a není zejména správným názor odvolatelky, že v tomto postupu pohledávky jest spatřovati symbolické odevzdání. Ze shora uvedených a za zjištěné vzatých okolností, jakož i z přednesu žalující strany o tom, jakým způsobem došlo mezi žalující stranou a firmou Otakar S. k postupu pohledávky, nijak neplyne, že se v souzeném případě stal převod práva vlastnického na stranu žalující některým ze způsobů odevzdání podle §§ 426 až 428 obč. zák. Že se stalo hmotné odevzdání ve smyslu § 426 obč. zák. a odevzdání ve smyslu § 428 obč. zák., nebylo žalující stranou tvrzeno; než nelze ani tvrditi, že přišlo k místu odevzdání ve smyslu § 427 obč. zák. Postup sám ani předání účtu není listinou, pro-

kazující vlastnictví k věcem, nehledíc ani k tomu, že odevzdání § 427 obč. zák. jest přípustné jen u věcí, které nedopouštějí odevzdání hmotného; to však o věcech v tomto sporu vylučovaných tvrditi nelze. Právem proto prvý soud pro nedostatek odevzdání a důsledkem toho pro nepodání průkazu o převodu vlastnického práva k vylučovaným věcem žalobu zamítl; názor ten odpovídá zákonu.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y :

Žalobkyně napadá rozsudek odvolacího soudu z dovolacího důvodu § 503 čís. 4 c. ř. s., leč dovolání není opodstatněno. Soud dovolací shledává správným názor odvolacího soudu, že vlastnické právo k prodaným předmětům, třebaže až do úplného zaplacení zůstalo vyhraženo prodávajícímu, nestává se touto výhradou akcesoriem prodávajícího práva na zaplacení kupní ceny za prodané předměty, neboť vlastnické právo k těmto předmětům i v takovém případě zůstává samostatným právem na prodávajícího pohledávce z kupní ceny úplně nezávislým a jest jako takové schopné samostatné existence. Opačný dovolatelkou v odvolání hájený názor není správný, neboť skutečnost, že vlastnické právo prodávajícího jest v určitém vztahu k jeho pohledávce na kupní cenu, k jejímuž zajištění slouží a s jejímž zaplacením zaniká, není s to, by mohla přivoditi změnu samostatného práva vlastnického v akcesorium pohledávky na kupní cenu, an účelem výhrady vlastnického práva až do zaplacení kupní ceny není jeho zánik jako práva samostatného, nýbrž jen zajištění pohledávky prodávajícího na kupní cenu, jejímž zaplacením teprve podle vůle stran zanikne. Za tohoto stavu věci postupem pohledávky z kupní ceny s původní prodávajícího firmy Otakar S. na žalobkyni nepřešlo vyhražené právo vlastnické firmy Otakar S. na žalobkyni a bylo by řešiti otázku, zda jest tu právní důvod k převodu vlastnického práva s firmy Otakar S. na žalobkyni. Otázkou touto není však potřebí v tom sporu se zabývati, an jest správným názor odvolacího soudu, že kromě právního důvodu k nabytí práva vlastnického není tu další k nabytí tomu potřebné náležitosti t. j. odevzdání sporných věcí. Pokud jde o tuto otázku, shledává dovolací soud správným názor odvolacího soudu, že k odevzdání nedošlo ani ve smyslu § 426 ani 427 obč. zák. a že odevzdání prohlášením ve smyslu § 428 obč. zák. nebylo žalobkyni v první stolici ani tvrzeno. V tomto směru stačí odkázati dovolatelku na správné důvody napadeného rozsudku. Než, i kdyby k přednesu žalobkyně v první stolici, že k odevzdání došlo, bylo lze přihlížeti tak, že v přednesu tom zahrnuty jsou všechny podle zákona možné způsoby odevzdání, tedy i odevzdání prohlášením ve smyslu § 428 obč. zák., scházely by pro toto odevzdání nutné skutkové předpoklady. Podle stavu věci nižšími soudy zjištěného, nebyl držitel sporných předmětů František F. zástupcem firmy Otakar S. a firma nevykonávala jím svou vlastní držbu. Nemohlo proto pouhé uvědomění F-ovo o postupu, po případě o postupu práva vlastnického přivoditi odevzdání sporných předmětů žalobkyni, ana skutečnou fysic-

kou držbu sporných předmětů v době postupu neměla a skutečný držitel věci, F. nebyl jejím zástupcem, jímž by skutečnou hmotnou držbu na nich vykonávala. Nemohlo proto k odevzdání ve smyslu § 428 obč. zák. tímto prohlášením postupu přejítí vlastnictví ke sporným předmětům se strany firmy S. na žalobkyni a výslovné prohlášení skutečného držitele F-a, že na dále věci ty držeti chce jménem žalobkyně, podle zjištěného stavu věci se skutečně nestalo.

Čís. 9701.

Podle práva platného na Slovensku není dlužník vinen omeškáním, ačkoliv nesplnil závazek včas, je-li s to omeškání omluviti. Dlužník má splniti své závazky tak, jak to podle správného pojetí života v tom kterém případě vyžaduje bezelstnost a počestnost. Dostál-li vyrovnací dlužník co do prvých splátek povinnosti z vyrovnání a poslal-li jen poslední splátku o den později, jest toto opoždění omluvitelným.

(Rozh. ze dne 1. března 1930, Rv II 246/29.)

Žalobce domáhal se na žalovaném zaplacení celé pohledávky, ježto prý žalovaný nedodržel splátky vyrovnání potvrzeného krajským soudem v Berehově, čímž prý celá pohledávka obživila. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů:

Odvolací soud vyslovil názor, že se žalovaný neprohřešil proti závazku převzatému vyrovnáním »by dodržel přesně své platební povinnosti« tím, že poslední splátku dospělou dne 1. července 1927 poslal žalobkyni poštou dne 30. června 1927, takže došla teprve dne 2. července 1927, jakož i že místo 473 Kč 90 h poslal jen 467 Kč 20 h jako u předcházejících čtyř splátek stejně vysokých a žalobkyni bez námitek přijatých. Dovolání napadá tento názor jako nesprávný, ale neprávem. Případ jest posuzovati podle soukromého práva platného pro Podkarpatskou Rus, ježto na jejím území bylo vyrovnání uzavřeno. Byla-li pro zaplacení poslední splátky určena přesná lhůta, byl ovšem tento den i podle soukromého práva slovenského dnem, kdy měl žalovaný plniti a kdy se ocitl v prodlení, neučiniv tak. Leč soukromé právo slovenské řídí se při tom zásadou, že není dlužník vinen omeškáním, ačkoli po splatnosti nesplnil závazek, je-li s to omluviti své omeškání (Záturecký, Nástin soukromého práva str. 222). Podle tohoto práva jest nejhlavnějším z pravidel o splnění závazků, že má dlužník splniti své závazky tak, jak to podle správného pojetí života vyžaduje bezelstnost a počestnost (Záturecký, tamtéž str. 219). Uváží-li se, že žalovaný jako vyrovnací dlužník dostal ohledně prvních čtyř splátek kvoty své povinnosti z vyrovnání a že jen poslední splátku poslal o den později, než nastala její splatnost, lze toto opoždění vzhledem k zásadám shora uvedeným